

ÅRSRAPPORT 2023

**BALLERUP
MUSEUM**

Ballerup Museum er et kulturhistorisk museum, der beskæftiger sig med Ballerup Kommunes historie. Udstillingerne fortæller ud fra forskellige vinkler om historien i Ballerup Kommune. Museet er en del af den levende landsby Pederstrup. Pederstrupgård, Lindbjerggård, Lynsmedens Hus og Skomagerhuset danner sammen med to historiske haver og grønne arealer rammerne om stedet.

Indhold

Kære læser	4
Formidling	5
Historiske undersøgelser	10
Samlingen	11
Samarbejder og netværk	13
I det fri	15
De besøgende	16
Om museet	18

Fotos: Bo Helsted og Ballerup Museum.

Kære læser

Under stor festivitas genåbnede vi Lindbjerggård med en ny udstilling på en smuk mid-sommerdag. Åbningen af den nye udstilling på gården var et af årets store højdepunkter. Et andet højdepunkt var udgivelsen af fem lokalhistoriske erindringsbøger, et projekt der blev til i samarbejde med ældreområdet i Ballerup Kommune.

Mange mennesker i alle aldersgrupper har besøgt museet i 2023. Særligt til årets to fælles arrangementer, høstmarked og Jul i landsbyen, var besøgstallet overvældende.

Museumleder

Mette Jensen

Formidling

Oplevelser for børn og voksne

Året har budt på aktiviteter og arrangementer for både børn og voksne. Børnearrangementerne har alle været afholdt i forbindelse med høj- og årstider fx væve workshopen "Væv en nisse" og sommerferieaktiviteten, hvor man kunne prøve kræfter med arbejdet på gården før i tiden. Sammen med teatergruppen KLIMA holdt vi Allehelgens aften, hvor man blandt andet kunne møde ellepiger, nisser, varulven og lygtemænd i novembermørket. I forbindelse med udstillinger og årstidernes skiften har vi budt på en række gør-det-selv aktiviteter fx Woop-jagter i det fri, nissejagt i udstillingerne og små kreative akti-

viteter fx saml og design dit eget lille fly i forbindelse med udstillingen om Skovlunde Flyveplads.

For voksne har programmet varieret fra foredrag, rundvisninger til gåture i byerne. Sammen med Ballerup Bibliotekerne holdt vi blandt andet to populære LitteraGåture, hvor historie og litteratur blev kombineret under gåture i bydelene. Den ene LitteraGåtur foregik i Egebjerg og den anden i Ballerup bymidte.

Året bød også på to store arrangementer i landsbyen, som blev holdt sammen med de øvrige aktører i Pederstrup; høstmarked og "Jul i landsbyen".

Formidling

Udstillinger

Størstedelen af udstillingsarealet består af permanente udstillinger, men gennem årets vistes mindre skiftende udstillinger:

- **Fugle i Pederstrup** En lege- og aktivitetsudstilling for familiens yngste medlemmer.
- **Fund** Udstilling om arkæologi lavet af børnehavebørn i samarbejde med skoletjeneren.
- **Jul i bondens stuer** Julens historie på landet fra julebuk til kravlenisser.
- **Skovlunde Flyveplads** Fotoudstilling om Skovlunde Flyveplads, der lå i Skovlunde fra 1946-80. Udstillingen er lavet med udgangspunkt i bogen "Skovlunde Flyveplads" udgivet af Ballerup Historiske Forening. Udstillingen fortsættes i 2024.

Formidling

Årets højdepunkt

Første halvdel af året blev brugt på at realisere det store og meget længe planlagte udstillingsprojekt på Lindbjerggård. Efter flere års lukning af gården pga. af fugtproblemer blev det i år muligt at opbygge og åbne den nye udstilling på gården. Udstillingen består af interiørmiljøer, hvor man kan gå på opdagelse i familiens bolig i forskellige tidsperioder. På gården træder man ind i livet på landet, og her kan man både lytte, røre og opleve. Udstillingen

fortæller også historien om, hvordan Ballerup Museum flyttede ind på gården i starten af 1970'erne og om tiden, hvor husmoderen blev eldrevet med fokus på den legendariske køkkenmaskine Ballerup Mixeren. Lindbjerggård blev genåbnet ved en reception til Sankt Hans, hvor borgmester Jesper Würtzen sammen med forperson for Ballerup Historiske Forening Jette Garder klippede den røde snor til gården. Den nye udstilling har været meget velbesøgt særligt i sommerperioden.

Formidling

Telefonfortællinger

I november 2022 blev en telefonboks, der gennem mange år har ligget i kælderen på Baltorpskolen, flyttet til museet og opsat ved Skomagerhuset. Fra Sydbank havde vi i 2022 fået et sponsorat til, at få lavet fortællinger fra livet i forstaden fra 1950erne-70erne. Fortællingerne blev færdige i foråret 2023, og kan høres ved at ringe op på en telefon i boksen.

Historiske undersøgelser

Et historiefagligt fokusområde i museets virksomhedsplan for 2023-26 er, at indsamle viden og materiale om de store kolonihaveområder kommunen huser. I november-december tog

en historiker, der var i praktik på museet hul på undersøgelserne omkring kolonihaverne. Arbejdet fortsætter i 2024, og skal efter planen munde ud i en udstilling i 2025.

Samlingen

Et væsentligt og kontinuerligt arbejdsområde er museumssamlingen. Arbejdet med samlingen består af indsamling, registrering, magasinering og bevaring.

Skadedyr

I 2023 har et voldsomt angreb af skadedyr fyldt en stor del af arbejdet med samlingen. Problemet blev opdaget i forbindelse med udpakning af genstandene til udstillingen på Lindbjerggård. Her kunne vi erfare, at der var gået skægkræ i både opbevaringskasser og udstillingslokaler og magasin med skader til følge. Der blev foretaget skadedyrsbekæmpelse, grundig rengøring samt ompakning af en del af genstandene på magasinet.

Bevaring

Museet har en fast kvote hos Bevaringscenter Sjælland, der kan bruges til istandsættelse og bevaring af genstandene. Vi har brugt bevaringscentret ekstra meget i 2023, dels i forbindelse med arbejdet med udstillingen på Lindbjerggård, dels på grund af skadedyrsangrebet.

Registrering

Registreringsgruppen består af en lille gruppe frivillige. I 2023, har en af de nye frivillige på holdet, været på kursus hos ODM i de danske museers registreringssystem SARA. Det er et krav fra Slots- og Kulturstyrelsen, at man skal have været på kursus for at måtte registrere i systemet.

Samlingen

Indsamling

Vi foretager enkelte aktive indsamlinger i løbet af året og får dertil løbende henvendelser fra privatpersoner om foræringer til museet. Nye genstande der indlemmes i samlingen, skal have relation til Ballerups historie eller særsamlingerne. I løbet af året har vi blandt andet fået en malerkasse forærende, der har

tilhørt maleren Brynjolf Jelstrup Jørgensen (1911-53). Brynjolf malede mange motiver fra Ballerupområdet, hvor han også boede. Brynjolf fik malerkassen forærende som gave af storfyrstinde Olga, som han underviste i malerkunst. Museet har 7 af Brynjolfs malerier i samlingen.

Samarbejder og netværk

En bred vifte af samarbejdspartnere bidrager til at skabe spændende formidling og at bringe den ud til forskellige målgrupper. Teatergruppen KLIMA, Skoletjenesten Pederstrup, Ballerup Bibliotekerne og Ballerup Historiske Forening er nære og tilbagevendende samarbejdspartnere.

Naboerne i Pederstrup

Via et både formaliseret og et uformelt samarbejde med skoletjenesten sættes museets formidling til børn i fokus. I 2023 samarbejdede vi som året før om forløbet arkæologi i børnehøjde og om Hede- og Magleparkens Sundhedsdag. Som noget nyt har vi sammen haft fokus på historiske håndværk.

Grantoftegaard fik ny direktør i foråret, dette igangsatte ikke kun et godt samarbejde i dagligdagen og om landsbyens arrangementer, men har også været startskuddet på samarbejde om faciliteterne i landsbyen.

Sammen med Konditorgården, der ligger over for museet, holdt vi igen en velbesøgt fastelavn for børnefamilier.

Ballerup Historiske Forening har to repræsentanter i museets bestyrelse, og foreningen har til huse på museet. Historisk Forening er veneforening til museet, og flere af medlemmerne er også museumsfrivillige. I 2023 har museet og foreningen samarbejdet om udstillingen "Skovlunde Flyveplads", idet foreningen udgav en bog om flyvepladsen.

Samarbejder og netværk

Bydelsmødre på museum

Bydelsmødrene var på museumsbesøg med efterfølgende fællesspisning og socialt samvær i det tidlige forår. I arrangementet deltog både nuværende bydelsmødre, nye interesserede og kvindernes børn.

Erindringsglimt

I samarbejde med Omsorg og Bolig, Ballerup Kommune udgav vi fem lokalhistoriske erindringsbøger med forskellige temaer. Bøgerne er tiltænkt ældre borgere, der lider af de-

menssygdomme, men vi har erfaret, at også andre er interesseret i de små lokalhistoriske erindringsbøger. Det bærende element i bøgerne er fotografier fra perioden 1960-95 med tilhørende korte tekster. Bøgerne blev lanceret ved en reception på plejehjemmet Sønderhaven i Måløv inden påske. Til receptionen optrådte Ballerup Musikskole BAMUK med musik og sang. Bøgerne blev efterfølgende foræret til alle plejehjemsbeboere i kommunen. Bøgerne kan også købes i museumsbutikken og læses via hjemmesiden.

I det fri

De to museumshaver og udendørsarealerne er en vigtig del af museumsmiljøet. Her foregår de store arrangementer, aktiviteter for børn og havevandring. Haverne er desuden til glæde for mange voksne og børn i daglige – både i og uden for museets åbningstid. Haverne bliver med stort engagement passet af haveholdet, der er en af de frivillige arbejdsgrupper.

Lynsmedens skilt

På siden af Lynsmedens Hus hænger et gammelt reklameskilt, hvorpå der står ”hjulringe

strammes på ca. 20 minutter”. Skiltet var efterhånden rustet og skriften var ved at forsvinde. Vi var så heldige, at finde en skiltemaler af den gamle skole, der satte skiltet i stand. Skiltemaler Bent Grølsted fandt ud af, at hestskoene på toppen af skiltet havde været guldbelagt, og det er det igen. Det var smeden Peter Claus Pedersen, der drev smedjen fra 1899 til 1950erne, der blev kaldt for Lynsmeden netop fordi, han kunne stramme hjulringe på 20 minutter. Smedjen blev flyttet fra Ballestrup til Pederstrup i begyndelsen af 1990erne.

De besøgende

Årets samlede besøgstal er 21.217 besøgende. Til sammenligning var besøgstallet i 2022 var på 20.106 besøgende dvs. knapt 5% højere end året før. Besøgstallet fordeler sig dog lidt anderledes end i 2022. I 2023 har besøgs-

tallet ved de store landsbyarrangementer været overvældende højt, mens besøg i udstillingerne gennem året har været lavere end året før.

*Velbeliggende egns- og bymuseum for Ballerup. Spændende fortællinger om egnens historie. Meget hyggeligt.
(Peter Svendsen)*

*Det var så godt, så godt.
Alt var godt!
(Jens Hoffmann Olsen)*

*Super hyggeligt sted,
og så er det gratis.
(Peter Hegelund)*

De besøgende

Besøgstallet fordeler sig på følgende grupper:

1. Almindelige besøgende, der på egen hånd har besøgt udstillingerne fordelt på henholdsvis voksne og børn.

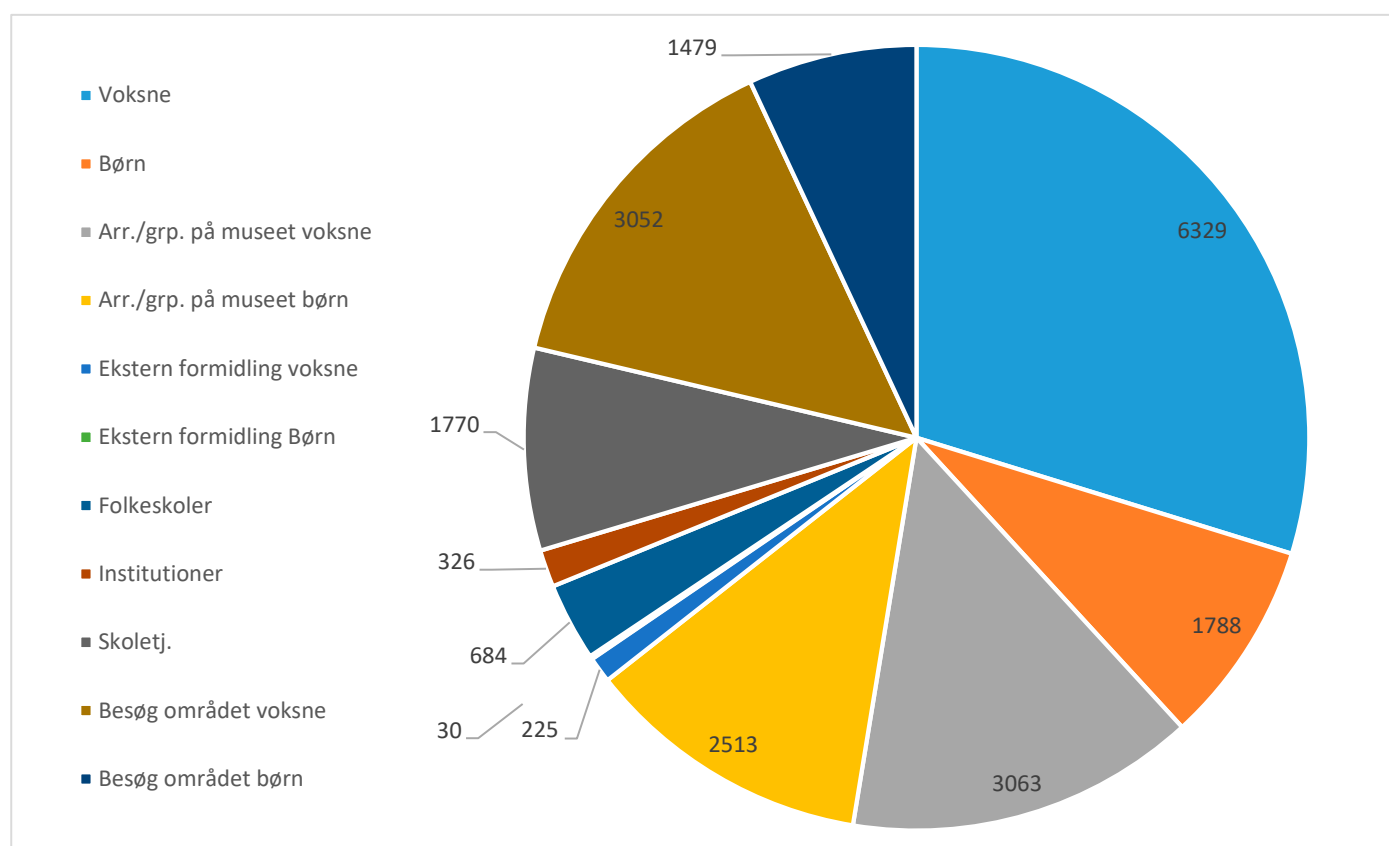
2. Besøgende der har deltaget i arrangementer fx høstmarked, foredrag og udstillingsåbninger.

3. Skoler og børneinstitutioner, der har besøgt museet på egen hånd.

4. Skoletjenestebesøg med undervisning (inkl. lærere). I dette tal indgår de klasser, der har været til et historisk undervisningstilbud hos Skoletjenesten Pederstrup med udgangspunkt i museet.

5. Besøgende der har brugt museets udenørsfaciliteter til længere ophold i åbningstiden fx leg med legekassen.

6. Ekstern formidling – formidlingsaktiviteter uden for museet fx byvandring.

Om museet

Museumsbutikkerne

Hovedindgangen på Pederstrupgård og købmandsbutikken i Lynsmedens Hus fungerer som museumsbutikker. I købmandsbutikken sælges varer som gammeldags slik, legetøj og køkkengrej. I indgangen sælges primært bøger og hæfter med relevans for udstillingerne og lokalhistorien. Historisk foreningsbog om Skovlunde Flyveplads blev en bestseller i butikken i 2023, og foreningen måtte genoptrykke bogen, da den blev udsolgt.

Frivillige

Den store frivilligruppe på ca. 55 personer bidrager med arbejdskraft på alle arbejdsområder, og danner netværk omkring museet. Gennem det frivillige arbejde giver museet de frivillige, der fortrinsvis er pensionister fra lokalområdet, mulighed for et aktivt seniorliv i et arbejdende fællesskab. I 2022 oplevede vi vanskeligheder med at tiltrække nye frivillige, dette var et overstået kapitel i 2023, hvor vi løbende fik nye frivillige. Også et par unge

Om museet

meldte sig som museumsfrivillige. Der er også frivillige, der er holdt op i løbet af 2023, derfor er den samlede gruppe frivillige på samme størrelse som året før.

De frivillige er organiseret i arbejdsgrupper. Arbejdsopgaver og aktiviteter bliver koordineret i et samarbejde mellem de lønnede- og frivillige medarbejdere. I løbet af året bliver arrangeret både faglige- og socialearrangementer. Den fælles sommertur gik fx til Greve Museum og minibyen i Faxe Ladeplads.

Bestyrelsen for Ballerup Museumsfond

Anja Holtze (medlem af KFU og repræsentant for Ballerup Kommune), Özcan Kizilkaya (medlem af KFU og repræsentant for Ballerup Kommune), Jørgen Bragge (repræsentant for Ballerup Historiske Forening), Jens Winding Sloth (repræsentant for Ballerup Historiske Forening) Mogens Klestrup (repræsentant for de museumsfrivillige), Kim Schou Nørøxe (arkivleder Ballerup Stadsarkiv), Jakob Dyrbye (repræsentant for erhvervslivet) og Mette Jensen (sekretær og museumsleder).

Pederstuppevej 51-53, 2750 Ballerup
www.ballerupmuseum.dk

BALLERUP
MUSEUM

